

**WYMAGANIA EDUKACYJNE (WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA)
Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA DLA KLASY VIII
W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ W ZARĘBACH
im. Bolesława Chrobrego w Zaręczach
II ETAP EDUKACYJNY: KLASA VIII**

I. CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

1. Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa.
2. Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych).
3. Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy.
4. Kształtowanie postaw indywidualnych i społecznych sprzyjających zdrowiu.

II. CELE WEWNĄTSZKOLNEGO OCENIANIA

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
4. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce i specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Umożliwienie nauczycielom doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.
6. Udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazywanie informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.

III. PRZEDMIOT OCENY

1. Zakres opanowanych wiadomości.
2. Zrozumienie materiału nauczanego.
3. Umiejętność stosowania wiedzy w sytuacjach typowych i problemowych.
4. Sposób przekazywania wiadomości i umiejętności.

IV. ZASADY OCENIANIA

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o:

- wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z edukacji dla bezpieczeństwa wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów
- warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z edukacji dla bezpieczeństwa

2. Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.

3. Na wniosek ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.

4. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych – Edukacja dla bezpieczeństwa, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania –

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej autorstwa Jarosława Słomy

Ogólne kryteria oceniania na poszczególne oceny z EdB

Ocena	Umiejętności i aktywność Uczeń:	Wiedza Uczeń:
Celujący	<ul style="list-style-type: none">- przedstawia własne koncepcje rozwiązań, działań- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień- argumentuje w obronie własnych poglądów	<ul style="list-style-type: none">- opanował wszystkie treści podstawy programowej w danej klasie- sprawnie korzysta z różnorodnych źródeł informacji- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia

Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji - samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela - jest aktywny na lekcjach. - bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów - odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze - opanował umiejętności określone programem nauczania przedmiotu w danej klasie 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował wiedzę określoną programem nauczania przedmiotu w danej klasie - sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami - rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania - potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji - samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności - podejmuje wybrane zadania dodatkowe - jest aktywny w czasie lekcji - poprawnie wykonuje czynności ratownicze - umie dobrać potrzebny sprzęt 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował wiadomości i umiejętności w zakresie pozwalającym na opanowanie kolejnych treści kształcenia
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji - samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć - przejawia przeciętną aktywność 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował podstawowe treści programowe w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się tego przedmiotu - rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności, czasem przy pomocy nauczyciela
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> - rozwiązuje często przy pomocy nauczyciela zadania typowe o niewielkim stopniu trudności 	<ul style="list-style-type: none"> - w ograniczonym zakresie opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, a braki nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki
Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> - nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy

Wymagania szczegółowe na poszczególne śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z EdB

Uczeń:

l.p.	Temat	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
1.	Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo.	– definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces – wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	– wymienia rodzaje bezpieczeństwa	– wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	– definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	
2.	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych.	– opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	– wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	– wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	– omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska
3.	Źródła zagrożeń.	– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom	– omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom	– wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	– poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	

4.	Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie.	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
5.	Ewakuacja.	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku – zna szkolną instrukcję ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych – omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji – rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji 	
6.	Zagrożenia pożarowe.	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego – omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku – wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni 	
7.	Zagrożenia powodziowe.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi 	<ul style="list-style-type: none"> – planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych – omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, 	

			– wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa	kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi – wie co należy zrobić w czasie ewakuacji	dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy	
8.	Ekstremalne warunki pogodowe.	– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych bur	– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	– potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas: - intensywnych opadów śniegu - ekstremalnie niskich temperatur - upałów - wichur - gwałtownych burz	
9.	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych.	- wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu	– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek	– zna system segregacji rannych TRIAGE

				zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce		
10.	Zagrożenia terrorystyczne.	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie terroryzm – rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> - strzelaniny - znalezienia się w sytuacji zakładniczej – zna główne przyczyny terroryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> - ataku bombowego - ataku gazowego - otrzymania podejrzonej przesyłki – wymienia najczęstsze akty terroru 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru 	
11.	Próbna ewakuacja.	<ul style="list-style-type: none"> – zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji – rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo wykonuje nakazane czynności 	<ul style="list-style-type: none"> – wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób – zachowuje spokój i opanowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji 	
12.	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” – wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia – zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych 	
13.	Postępowanie w miejscu zdarzenia.	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia 	

		<p>jednorazowych – zna numery alarmowe</p>	<p>fachową</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym 	<p>udzielaniu pierwszej pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<p>należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo:</p> <p>świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób</p>	
14.	Pomoc osobie nieprzytomnej.	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” – ocenia stan świadomości poszkodowanego – umiejętnie stosuje folię NRC 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku – udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha – wymienia objawy utraty przytomności – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC – układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego w pozycji bezpiecznej – wymienia główne przyczyny omdlenia – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną – wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie 	
15.	Resuscytacja krążeniowo - oddechowa.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności – stosuje środki ochrony osobistej podczas 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia objawy NZK – zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego 	

		wykonywania RKO			<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wykorzystać AED w praktyce – wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	
16.	Apteczka pierwszej pomocy.	– omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy	– wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: - samochodowej - turystycznej - domowej	– proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia	– opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy	
17.	Tamowanie krwotoków.	– stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	- wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający	– wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające – wie kiedy może zastosować opaskę uciskową – potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach	– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) – demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa – potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie – potrafi założyć opaskę uciskową	
18.	Złamania i zwichnięcia.	– zakłada temblak – podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie	– omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa - wie jakie są typowe objawy złamania	– wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie – opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa	- zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów – potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w	

			– zna objawy zwichnięć i skręceń	– wie jakie są rodzaje złamań	przypadku złamań, zwichnięć i skręceń	
19.	Oparzenia i odmrożenia.	- demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny	– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: - oparzeń termicznych – wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni	- wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: - oparzeń termicznych - oparzeń środkami chemicznymi - wychłodzenia organizmu - odmrożeń	– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci – wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu – zna stopnie oparzeń i odmrożeń - potrafi scharakteryzować stopnie oparzeń i odmrożeń	
20.	Inne groźne przypadki.	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: - zadławienia - zawału serca - udaru mózgu - napadu padaczkowego - ciała obcego w oku - zatrucia - tonięcia - porażenia prądem - ukąszenia - użądlenia	- wie jakie są przyczyny: - zadławienia - zawału serca - udaru mózgu - napadu padaczkowego - ciała obcego w oku - zatrucia - tonięcia - porażenia prądem - ukąszenia - użądlenia	- omawia objawy w przypadkach: - zadławienia - zawału serca - udaru mózgu - napadu padaczkowego - ciała obcego w oku - zatrucia - tonięcia - porażenia prądem - ukąszenia - użądlenia	- omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: - zadławienia - zawału serca - udaru mózgu - napadu padaczkowego - ciała obcego w oku - zatrucia - tonięcia - porażenia prądem - ukąszenia	

					<ul style="list-style-type: none"> - użądlenia - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia - wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci 	
21.	Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje zdrowie – wymienia zachowania prozdrowotne – określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych – potrafi obliczyć współczynnik BMI 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków - analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe – wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania – zna i omawia zasadę 3x30x130 – zna wpływ snu na organizm człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym – wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
22.	Choroby cywilizacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne choroby cywilizacyjne z 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie – proponuje sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> – proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu 	

			<p>podziałem na choroby somatyczne i zdrowia psychicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna definicję anoreksji i depresji 	<p>zapobiegania chorobom cywilizacyjnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych – zna przykłady uzależnień behawioralnych i potrafi omówić kilka z nich 	
23.	<p>Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej – wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna” 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady asertywności, dobrej komunikacji – odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego – buduje komunikaty asertywne – wymienia zasady aktywnego słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej – proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji – wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne 	

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu
- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej
- przy ocenianiu bieżącym z edukacji dla bezpieczeństwa uczniom przekazywane będą informacje o ich osiągnięciach oraz wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć

V. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- 1. Wypowiedzi bieżące w klasie, tzw. aktywność ucznia na zajęciach** (uczestnictwo w dramie, ćwiczeniach, dyskusji – poprawność działania, logika argumentacji, oryginalność i przydatność proponowanych rozwiązań).
- 2. Ćwiczenia praktyczne** obejmujące wyznaczone przez nauczyciela zagadnienie. Uczeń może jeden raz poprawić każde ćwiczenie praktyczne w terminie dwóch tygodni. Uczniowie nieobecni podchodzą do zaliczenia na kolejnej lekcji lub w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- 3. Prace klasowe (całogodzinne).**
- 4. Kartkówki 10 – 15 min.**
- 5. Zaangażowanie w zajęcia, postawa ucznia i przygotowanie się do lekcji:** udział w dyskusji, praca w grupach, korzystanie z różnych źródeł informacji, wypowiedzi, rozwiązywanie problemów.
- 6. Zeszyt przedmiotowy:** uczeń zobowiązany jest do zapisywania notatek pod tematem lekcji oraz do uzupełniania ćwiczeń wyznaczonych przez nauczyciela. Zeszyt sprawdzany jest przynajmniej jeden raz w ciągu półrocza, biorąc pod uwagę staranność, systematyczność oraz poprawność merytoryczną wybranych przez nauczyciela prac domowych.
- 7. Zadania domowe:** pisemne i ustne sprawdzane i oceniane na bieżąco.
- 8. Zadania/działania dodatkowe** (referaty, projekty, konkursy, turnieje i inne dodatkowe działania ucznia udokumentowane i potwierdzone np. samodzielne prace (albumy tematyczne, mapy, schematy, wykresy, katalogi itp.).

Zasady sprawdzania wiedzy

1. Każdy dział programowy kończy się pomiarem (praca klasowa).
2. Prace klasowe są formą sprawdzania wiadomości i umiejętności oraz trwają co najmniej 1 godzinę lekcyjną. Są obowiązkowe dla każdego ucznia.
3. Prace klasowe są zapowiadane i zapisane w dzienniku lekcyjnym z tygodniowym wyprzedzeniem.
4. Każda praca klasowa poprzedzona jest lekcją powtórzeniową z wymagań edukacyjnych i podaniem kryteriów oceny.

5. Prace klasowe są ocenione i omówione w ciągu dwóch tygodni.
6. Kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą), sprawdzają opanowanie i rozumienie wiadomości bieżących. Uzyskana z nich ocena nie podlega poprawie. Uczeń, który nie pisał kartkówki z powodu nieobecności w szkole, pisze ją w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
7. Sprawdzenie wiadomości z ostatniej lekcji lub kontrola samodzielnego zadania domowego nie musi być zapowiadana.
8. Uczniowie z opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej specjalistycznej są oceniani według odrębnych kryteriów stosowanych przez nauczyciela.
9. Uczeń nieobecny w szkole podczas pracy klasowej może wykonać zadanie w innym czasie.
10. Prace domowe – zadawane czasami, sprawdzane i oceniane na bieżąco.
11. Uczeń może poprawić każdą ocenę z pracy klasowej tylko jeden raz. Poprawa jest dobrowolna, odbywa się w ciągu dwóch tygodni od oddania prac. Przy pisaniu poprawy punktacja nie zmienia się, otrzymane oceny są wpisywane do dziennika np.: 1/4, 2/5 (ocena niedostateczna z poprawy nie jest wpisywana do dziennika). Jako ostateczną ocenę przyjmuje się średnią z dwóch prac klasowych.
12. Punkty uzyskane z prac klasowych i kartkówek przeliczane są na stopnie według następującej skali:
 - 0% - 30% -1 – niedostateczny
 - 31% - 50% -2 – dopuszczający
 - 51% - 70% - 3 – dostateczny
 - 71% - 90% - 4 – dobry
 - 91% - 99% - 5 – bardzo dobry
 - 100% - 6 – celujący

W bieżącym ocenieniu ucznia dopuszcza się stosowanie znaków „+” i „-” przy ocenach

2-5, przy założeniu, że znak „+” podnosi o połowę wartość oceny, a znak „-” obniża o ¼ wartość oceny”.

Częstotliwość oceniania

- praca klasowa – minimum 2 oceny w półroczu
- odpowiedź ustna - nie mniej niż raz u każdego ucznia w ciągu półrocza
- praca domowa – 1 - 2 oceny w półroczu, w zależności od potrzeb
- kartkówka – w zależności od potrzeb
- zeszyt przedmiotowy – raz w półroczu
- ćwiczenie praktyczne - w zależności od potrzeb
- aktywność na zajęciach – minimum 1 ocena w półroczu

VI. ZASADY WYSTAWIANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

1. Wystawienie oceny klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej dokonuje się na podstawie ocen bieżących, przy czym większą wagę mają oceny za prace klasowe, zadania praktyczne oraz odpowiedź ustną, w drugiej kolejności kartkówki oraz aktywność ucznia. Pozostałe oceny (np. za pracę w grupie, referat itp.) są wspomagające.
2. Przy wystawianiu oceny rocznej klasyfikacyjnej brane są pod uwagę oceny uzyskane w całym roku szkolnym.
3. Ocena śródroczna / roczna nie jest średnią ocen bieżących.
4. Aby wystawić ocenę śródroczną, roczną uczeń powinien uzyskać minimum 3 oceny bieżące przy jednej godzinie tygodniowo.
5. Wystawiając ocenę śródroczną i roczną uwzględnia się również systematyczne uczęszczanie na zajęcia lekcyjne i stosunek ucznia do przedmiotu.
6. Uczeń ma prawo do poprawy każdej przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych w formie sprawdzianu w części ustnej i pisemnej.
7. Bieżące, śródroczne, roczne oceny klasyfikacyjne ustala się w stopniach wg następującej skali:
stopień celujący (6)
stopień bardzo dobry (5)
stopień dobry (4)

stopień dostateczny (3)

stopień dopuszczający (2)

stopień niedostateczny (1)

VII. ZASADY I SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH, OSIĄGNIĘCIACH

1. Na początku roku szkolnego do końca września nauczyciel informuje uczniów oraz rodziców o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania według opracowanego kryterium oraz o sposobach sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Uczeń informowany jest o ocenie w momencie jej wystawienia.
3. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego. Nauczyciel udostępnia je uczniowi i jego rodzicom.
4. Rodzice informowani są o postępach i osiągnięciach minimum 3 razy w roku szkolnym, podczas zebrań i konsultacji, a także podczas indywidualnych kontaktów z nauczycielem uczącym.
5. Informację o przewidywanej ocenie uczeń otrzymuje, co najmniej miesiąc przed zakończeniem roku szkolnego. Oznacza to, że nauczyciel musi potwierdzić w dzienniku fakt zapoznania uczniów z oceną miesiąc wcześniej, a ocena przewidywana powinna być zapisana w rubryce przedmiotu.
6. Na 4 tygodnie przed końcem półrocza i na 4 tygodnie przed rocznym klasyfikowaniem nauczyciel jest zobowiązany do poinformowania uczniów o grożących ocenach niedostatecznych.
7. Na 10 dni przed zebraniem klasyfikacyjnym Rady Pedagogicznej nauczyciel informuje uczniów o przewidywanej ocenie śródrocznej i rocznej (z wyłączeniem oceny niedostatecznej).
8. Uczeń ma prawo do poprawy każdej przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych w formie sprawdzianu w części ustnej i pisemnej.

9. Uczeń ma obowiązek poinformować nauczyciela o chęci poprawy oceny. Uczniowie zgłaszają swoje zastrzeżenia do dyrektora szkoły w formie pisemnej (podanie, wnioski) w terminie 2 dni roboczych od dnia zapoznania z propozycją oceny.
10. Uczeń może nie być klasyfikowany, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia odpowiednio w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja.
11. Na wniosek ucznia niesklasyfikowanego z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności uczeń może zdawać egzamin klasyfikacyjny za zgodą rady pedagogicznej.
12. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.
13. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał ocenę niedostateczną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może zdawać egzamin poprawkowy z tych zajęć.
14. Roczne oraz końcowe oceny klasyfikacyjne ustala się w stopniach wg następującej skali:
stopień celujący (6)
stopień bardzo dobry (5)
stopień dobry (4)
stopień dostateczny (3)
stopień dopuszczający (2)
stopień niedostateczny (1)

VIII. WARUNKI I SPOSÓB PRZEKAZANIA RODZICOM INFORMACJI O POSTĘPACH I TRUDNOŚCIACH UCZNIĄ W NAUCE

1. 10 dni przed rocznym zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej nauczyciel i wychowawca klasy informują o przewidywanych (wszystkich) rocznych ocenach z obowiązkowych zajęć edukacyjnych:
 - a. ucznia na poszczególnych godzinach zajęć w rozmowie bezpośredniej z uczniami z wpisem w temacie lekcji do dziennika lekcyjnego,

b. jego rodziców w formie pisemnej na wspólnym zebraniu rodziców uczniów poszczególnych klas prowadzonych przez wychowawcę klasy z potwierdzeniem obecności rodziców na zebraniu.

2. Dla nieobecnych rodziców na w/w zebraniu:

a. wychowawca przekazuje przez ucznia informację pisemną z proponowanymi ocenami w dwóch egzemplarzach, z których jeden zostaje zwrócony z podpisem rodzica,

b. fakt przekazania pisemnej informacji wychowawca dokumentuje w dzienniku lekcyjnym.

3. Trzy dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej ocena w pełnym brzmieniu wystawiana jest w dzienniku.

IX. OCENIANIE UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

1. Nauczyciel obowiązany jest na podstawie opinii lub orzeczenia publicznej bądź niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

2. Nauczyciel zmniejsza wymagania w stosunku do uczniów z niepełnosprawnością intelektualną i uczniów o niższym poziomie funkcjonowania intelektualnego w odniesieniu do pozostałych uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

3. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ich rodziców o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego, dostosowanego do indywidualnych możliwości ucznia programu oraz sposobach sprawdzania jego osiągnięć edukacyjnych.

W ocenianiu uczniów z różnymi dysfunkcjami uwzględniać należy zalecenia poradni, m.in.:

a. wydłużenie czasu pisania sprawdzianów, kartkówek, wykonywania ćwiczeń praktycznych oraz odpowiedzi ustnych

b. możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenianie ich wykonania etapami

c. konieczność odczytania poleceń przekazywanych innym uczniom w formie pisemnej

d. branie pod uwagę poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia

- e. ocenianie prac pisemnych z przedmiotu pod kątem zawartych w nich wiadomości i treści, błędy ortograficzne, gramatyczne oraz językowe nie mają wpływu na ocenę
- f. możliwość (za zgodą ucznia) zmiany pracy pisemnej (sprawdzian, test, kartkówka) na odpowiedź ustną
- g. podczas odpowiedzi ustnych zastąpienie pytań złożonych większą ilością prostszych
- h. możliwość udzielenia pomocy w przygotowaniu pracy dodatkowej
- i. zadawanie do domu tyle, ile uczeń jest sam w stanie wykonać

X. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z OBOWIĄZKOWYCH ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Uczeń ma prawo do poprawy każdej przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych w formie sprawdzianu w części ustnej i pisemnej.
2. Podanie o sprawdzian wiedzy i umiejętności może złożyć uczeń lub jego rodzic.
3. Warunkiem koniecznym do pozytywnego rozpatrzenia podania o podwyższenie rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych jest:
 - a. uzyskiwanie w ciągu roku z prac pisemnych: prac klasowych, testów, ocen wyższych od oceny przewidywanej,
 - b. systematyczne przygotowywanie się do zajęć,
 - c. aktywność ucznia na zajęciach, zaangażowanie, wysiłek wkładany przez ucznia,
4. Jeżeli uczeń lub jego rodzice nie zgadzają się z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z którą zostali zapoznani przez wychowawcę klasy w terminie 10 dni przed rocznym zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej na spotkaniu z rodzicami, to zgłaszają swoje zastrzeżenia do dyrektora szkoły w formie pisemnej (podanie, wnioski) w terminie 2 dni roboczych od dnia zapoznania z propozycją oceny.
5. Dyrektor szkoły następnego dnia informuje na piśmie ucznia lub jego rodziców o wyznaczonym dniu, w którym odbędzie się pisemne i ustne sprawdzenie umiejętności i wiedzy ucznia w zakresie danych zajęć obowiązkowych.

6. Sprawdzenie poziomu wiedzy i umiejętności ucznia po wyrażeniu niezgody ucznia lub jego rodziców z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych odbywa się w części pisemnej i w części ustnej z każdego z przedmiotów, dla których uczeń lub jego rodzice nie zgadzają się z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną, w terminie 4 dni roboczych od zgłoszenia zastrzeżeń ucznia lub jego rodziców.

7. Sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia przeprowadza nauczyciel danych zajęć edukacyjnych w obecności wskazanego przez dyrektora szkoły nauczyciela takich samych lub pokrewnych zajęć edukacyjnych.

8. Z przeprowadzonych czynności sprawdzających sporządza się protokół (oddzielny dla każdego przedmiotu z zajęć obowiązkowych i dodatkowych), który zawiera: imiona i nazwiska nauczycieli, którzy przeprowadzili czynności sprawdzające; termin tych czynności; zadania sprawdzające; wynik czynności sprawdzających oraz ustaloną ostateczną ocenę; podpisy nauczycieli, którzy przeprowadzili czynności sprawdzające; pisemny wniosek ucznia lub jego rodziców oraz protokół z przeprowadzonych czynności sprawdzających znajduje się w dokumentacji szkoły.

XI. SPOSOBY DOKUMENTOWANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Wszystkie oceny bieżące oraz klasyfikacyjne śródroczne i roczne są odnotowywane w dzienniku lekcyjnym.

2. Oceny bieżące mogą być również odnotowane w zeszycie przedmiotowym ucznia lub w wydłużonej pracy wytwórczej.

3. Dokumentowanie innych działań ucznia może przebiegać w sposób ustalony z uczniami.

4. Wytwory działań uczniów mogą być prezentowane w formie wystaw klasowych szkolnych bądź w postaci prezentacji multimedialnej.

5. Dyplomy lub inne nagrody, uzyskane w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, wręczane są na apelach szkolnych lub prezentowane w innej formie (np. na stronie internetowej szkoły), a także mogą wzbogacić kronikę szkoły.